

Thuyền Viễn Xứ

Nguyễn Phước Thị Liên

Cô **Huyền Chi** tên thật là **Hồ Thị Ngọc Bút**, sinh năm 1934, quê ở Bắc Ninh. Năm 1948-1949, cô ở Đà Lạt với người chị ruột. Năm 1950, 16 tuổi, cô về Sài Gòn ở với mẹ. Mẹ cô có sạp vải bán ở chợ Bến Thành, mỗi sáng cô thường giúp mẹ dọn hàng. Dọn hàng xong mới về đi học, có lúc vừa đi học vừa đi làm.

Năm 1950-1952, cô làm thư ký tòa soạn tạp chí Phụ Nữ của bà Nguyễn Thị Lan Phương, chuyên trách mục thơ, cũng là phó **nhóm Thơ-Văn-Nhạc Chim Việt**. Cũng năm này, cô in tập thơ đầu tiên của mình là tập **Cởi Mở** tại nhà in Sống Chung của bà Đào. Theo lời cô kể:

“Khi tập thơ mới hoàn thành, tôi đang giờ xem bản in đầu tiên thì ông Phạm Duy đến. Có lẽ ông này quen biết với chủ nhân nhà in. Qua lời giới thiệu của bà Đào, ông biết tôi là tác giả tập thơ, ông đến bên tôi và nói: “Tôi là nhạc sĩ Phạm Duy, có thể nào cô cho tôi một quyển, nếu tôi thấy có bài nào hay, tôi sẽ phổ nhạc“. Ông còn yêu cầu tôi viết lời ký tặng. Đó là lần duy nhất tôi gặp nhạc sĩ Phạm Duy“.

Sau này, dường như năm 1953, bản nhạc Thuyền Viễn Xứ được in ra, thâu băng và phát hành ra nước ngoài. Thời ấy, cô Huyền Chi có người anh là một kỹ sư hàng không ở Pháp, có lúc ông anh gởi thơ nói với cô: *“Anh không ngờ thơ em qua tận Paris”*.

Năm 1954, Huyền Chi lấy chồng. Chồng cô là người Huế, dạy học ở Phan Thiết. Lúc này, cô có mở một hiệu sách mang tên Bút Hoa tại nhà và vẫn cộng tác thơ với **tạp chí Tiền Phong** ở Sài Gòn. Nhưng về sau, cô không còn tiếp tục nữa. Tập thơ Cởi Mở bị thất lạc vào năm 1975, khi cô dọn nhà về Sài Gòn, do cuộc mưu sinh.

Trở lại câu chuyện hiện nay. Năm 2005, chúng tôi được biết nhạc sĩ Phạm Duy về nước và qua anh bạn Linh Phương, tác giả bài thơ Kỷ Vật Cho Em - cũng được Phạm Duy phổ nhạc - chúng tôi mới gợi ý với cô: **nên chẳng, cần cho Phạm Duy và ban đọc hiện nay biết về tác giả Thuyền Viễn Xứ**. Sau đó, chúng tôi và Phạm Duy trao đổi vấn gọn bằng thư. Nhạc sĩ Phạm Duy có trả lời, nhưng riêng Huyền Chi thì giữ ý không muốn gặp nhạc sĩ. Những năm gần đây, cô gởi cho chúng tôi một số bài thơ cô mới sáng tác.

Bây giờ tác giả Thuyền Viễn Xứ chẳng còn trẻ. Chồng nữ sĩ đã mất, nữ sĩ đang sống với các con ở Sài Gòn, hằng ngày dạy kèm tiếng Anh cho các cháu trong xóm. Nhạc sĩ Phạm Duy vừa ăn mừng lễ khánh thọ cửu tuần. May mắn là những người trong cuộc vẫn còn tại thế, nhưng hai người gặp nhau chỉ một lần qua tinh thần tập thơ Cởi Mở, chứng tích là bài Thuyền Viễn Xứ. Nhắc lại chuyện này chỉ để giúp bạn đọc biết thêm đôi nét đan thanh của một tác phẩm, qua hơn nửa thế kỷ chưa nhuộm bụi thời gian.

Nhân đây, chúng tôi cần xác minh: **Huyền Chi và Hà Huyền Chi** là hai nhà thơ riêng biệt. Người ta hay nhầm lẫn vì trong bút danh, có trùng hai chữ “Huyền Chi“. Ông Hà Huyền Chi là tác giả nhiều bài thơ trong quân đội Sài Gòn, thuộc chế độ cũ. Còn Huyền Chi, tác giả bài thơ Thuyền Viễn Xứ là phụ nữ. Vừa qua, có người nghe ca sĩ Ánh Tuyết hát bài Thuyền Viễn Xứ, mà MC giới thiệu là thơ của Hà Huyền Chi (!).

[Lê Thu - Thuyền Viễn Xứ](#)

[Mai Hương - Thuyền Viễn xứ](#)

[Ngọc Hà - Thuyền Viễn Xứ](#)

Bài viết này đã được tác giả Thuyền Viễn Xứ thông qua và nhất trí. Xin cảm ơn nữ sĩ Huyền Chi.

Nguyễn Phước Thị Liên